

BRASSÓ

ELŐFIZETESI AR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. (1-10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérleg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknél kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKENT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haenstein és Vogler (Janus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

85. szám.

BRASSO, Szombat, július 25-én.

I-só évfolyam 1885.

Felelet.

Brassó, 1885. július 25.

I.

A kérdés a nagy-szebeni esküdtszék megszüntetése körül forog. A nemzetiségi sajtó nem zengette el még e csapás felett sem a gyászdalt, sem pedig a végső hatyu-dalt. Még a levegőben szállonganak a nemzetiségi keserőségek által diktált gyász-induló végső akkordjai, melylyel a „Tribuna“, a „Gazeta“, a „Kronstädter Zeitung“ és egy pár bécsi „krajczárszurnál“ kibucszattatta Nagy-Szebenből az esküdtszéket.

Igen sok érdekes és megkapó eszmecsere látott napvilágot az esküdtszék megszüntetése fölött. Már az ugy szokás, hogy a századokon át ok nélkül, érdemtelenül dédelgetett szász nácio dolgai megbeszéltesenek még Bécsben is. Mert ők azt megérdemlik. Ez az elbecézett faj, romlott észjárással, idegen műveltség felületességeivel, nem is képzelhető másként immár, mint az a prűnyögő gyerek, kinek agyarán a kiffi, kezében a kávé csésze, és mégis sir, zakatol, panaszkodik, nyavalyog és nem hagy nyugtot azoknak, kiket a balsors melléje rendelt. Ők megütik a nagy dobót Berlintől Heidelbergig, Szebentől Bécsig, hogy azt hinné az ember, miszerint nyakukon van az árvíz.

Pedig az nincs a nyakukon; de van a sokszor elhívott, felidézett, sokszor kiprovokált rendszabályozás. Ideje volt láttatni velök egy kis szigort. Érezzék meg, hogy a Schulverein nagy ur otthon a maga szemétdombján, de itthon már egyszer ezuttal a magyar fog parancsolni. Tudják meg, hogy a hazaárulás és hűtlenség büntetése Magyarországon sem marad el, és tanulják meg, hogy a hazafui érzelmek decompozíciója itt is megbosszulja magát.

Valószínű azonban, hogy ők ezt nem fogják megtanulni. Nagy-Szeben utcáin itt-ott felverte már magát a fű, a dudva; s bizonyos, hogy ez a dudva végképen el fogja lepni a legérdesebb utczakövet is. De a szász azért nem fog megváltozni. A mig itt él. Ugy legyen. Nekünk is egyetlen kívánságunk ez. Akkor legalább hamar vége lesz ennek a badar történetnek. Ők annak rendje szerint tönkre mennek, elsatnyulnak, kipusztulnak, s jőni fog nyomukban egy más faj életerős generációja,

mely tudni és akarni is fog elsimulni, dolgozni, vele érezni a hazával; mely nemcsak kiszébelni, kizsákmányolni, kihasználni tartja jónak a haza földjét, de arra is jónak tartja hazáját, hogy bajain elgondolkozzék, nyomorúságain segíteni próbáljon és szerencsétlenségein azért áldozni tudjon.

Ezekhez mind nem értett soha és mind nem ért ma is az, a mit szásznak neveznek.

Ezért botor és türességtől terhes az a láрма, a mit főleg a szász és szászoktól sugalmazott lapok csinálnak. Annak az affektált fájdalomnak látszó őszinteségében már semmi sem hiszen.

De legkevésbé hiszünk a „Kronstädter Zeitung“-oknak. Az az ő félrevitt publikuma hihet neki. De az eszes elementumok átlátanak az olyan durva szítán, minőket a „Kr. Ztg.“ legutóbb is „*Zeitungsstimmen über die Aufhebung des Hermannstädter Geschworenengerichtes*“ című vezércikkeiből szokott szőni. Ex ungue leonem. Megismerjük körmeiről a maczkót, mely akkor is félrevezet, mikor a mellét veri, hogy no most édes publikumom, én nem szólok többé hozzád, hanem csak idézem, a mit más lapok mondanak. S azokat aztán elferdíti, egy-egy csillag alá tett megjegyzéssel kiforgatja lényegükből. Ezt nevezi ő *unpartheiisch* manővernek.

Hanem ki kívánna a „Kronst. Zeitung“-tól egyebet?! A mely napon ők egy becsületes ügyet becsületes szívvel felkarolnának s kijelentenék, hogy elég volt 700 esztendőn a szásznak folyton a „*Gleichberechtigung*“-ért jajgatni, de az álladalomért semmit sem tenni; ideje lenne már tenni, dolgozni valamit és főként ideje lenne kirukkolni a hazafiság pálmájával. . . . Mondjuk, a mely napon ilyen becsületes dologra vetemednének, — hát publikuma, princípálisa, Teutsch püspök, Dück nagysás ur, Schnell és consortes elküldenék őket az ekeszarva mellé. Mert azt ők mind jól tudják, s épen azért nekik olyan ujság kell, mely abban birjon virtusokkal, hogy őket bolondítsa, félrevezesse. Hiszen nagyon sokan szeretik a mákonyt.

Tőlük mi hát nem is várunk egyebet.

De a felöltött őszinte arczhoz őszinteséget csakugyan lehetne várni, s legalább azt szeretnők tudni, hogy vajjon a „Kronst. Zeitung“ mindazt asok bolond gombát, melyet a

„Gazeta Transilvaniei“ 142. száma irt és melyeket a „Kr. Ztg.“ officiózus böles képpel de verbo ad verbum közölni kegyeskedett: vajjon a maga részéről szintén aláírja-e, helyesli-e, igaznak, jónak, hasznosnak tartja-e?

Mert, midőn a „Kr. Zeitung“ a magyar sajtó nyilatkozatait közli, s csillagos jegy alatt mind kiforgatja lényegükből s tendenciájuknak ellent mond: azt kell hinnünk, hogy a „Gazeta Transilv.“-vel azért nem bánt el hasonlólag, mert az abban elmondottak szíve és szájaize szerint valának.

Ezt az egyet el is hiszszük neki készségesen.

Mert midőn a „Gazeta Trans.“ németre áttéve így kiált fel: „*Hermannstadt war ehemals der Sitz der Regierung und des Landtages von Siebenbürgen*“, ez egészen tetszésük a Kronstädter Zeitungoknak. Mert ebben az egyetlen és kicsiny mondatban benne van a szász nácio egész politikai hitvallása és benne van aspirációinak egész miatyánkja.

Mikor a *Regierung* Nagy-Szebenben székel, ország-világ tudja, alkotmánytalan állapot volt Magyarországon. Törvénytelen ur volt — csupán a tényleges hatalom és erő jogán — fölöttünk az osztrák. A magyar törvények fel valának függesztve, az egész adminisztráció, az igazságügy, egy szóval az állami élet minden nyilvánulása békókat, vagy legalább sárga-fekete kokárdát és csász. kir. feliratot viselt. A magyar szent korona szegen függött, a magyar királyi szék — törvény szerint — betöltetlenül állott, és az volt a jelszó, hogy a mi magyar, annak alul kell kerülni, a mi ellenben német, annak jut a tejföl. De ezt ugy a „Kronstädter Zeitung“, mint a „Gazeta“ jól tudják.

Az a „*Regierung*“ azért volt kedves önök előtt, mert ellensége vala a magyarnak. A szászok ezzel a *Regierung*-gal tartottak, mert ezt diktálta nekik: nem a hazafiság, hanem a telt has érdeke. A románok is ezzel a *Regierunggal* tartottak, mert sötétségben valának, félrevezetve valának és mert akkor is olyan vezetőik valának, mint ma a milyenek vannak, kik a politikát, mint hajdu a harangöntést, értik, és kik falujok tornyának gombján túl se eget, se földet nem akarnak ismerni.

Nagy-Szeben nem azért volt székhelye a *Regierung*nek, mert intelligenciája, kiterjedt

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Falusi kép.

(Folytatás.)

Pár hét mulva valóságos réme volt a falunak s vidéknek, kitől a vászoncelédek ugy féltek, mint galambok a karvalytól, s nem egy férj csikorgatta rá fogait, összeszorított öklökkel, titkon bosszút esküdven magában. De Emil sokkal jobban volt már hozzászokva az ilyen dolgokhoz, mintsem hogy ezek csak legkevésbé is észre térítették volna.

Falra hányt borsó volt e tekintetben Endre barátjának figyelmeztetése is, ki hiába intette, hogy ne hajtja túl a dolgokat, mert a falusi nép már is nagyon el van ellene keseredve. Emil visszatartóztatlanul rohant a veszedelembe.

A falu lakosságának nyilatkozataiból láttuk, hogy a hangulat nem a legkedvezőbb volt az urfi iránt, sőt némelyek — mint hallottuk — a sors kezét látták az urfi szerencsétlen esetében működni.

De hogy a sors kezében ki volt az eszköz, ezt még most sűrű fátyol borítá, melyet föllebbenteni a törvényes vizsgálat leendett hivatva.

A vizsgálat csakugyan ki is derített mindent.

Azon körülmény, hogy a holttest Kenderesinél kapuja előtt találtatott, ide terelte a figyelmet. Ez volt

a kiindulási pont. A törvényszékre ezután könnyű feladat várt. A faluban, hol mindenki ugy ismeri egymás viszonyait, mint saját zsebeit, tudta mindenki, hogy Kenderesinél asszonyom Borcsája és Biró Vendel, az uraság parádés kocsisa, összekozmósodtak. Az első gyanu tehát — minthogy a holttestet Borcsáék közelében találták — Vendelt érte. Vendel azonban sehol sem volt található. Vörös Endrének eszébe jutott, hogy midőn reggel barátja szomorú sorsának hírére Vendelt hívatta, hogy az rögtön fogjon be hintájába, kocsisát sehonnan sem tudták előteremteni. A fiatal uraságnak azután még egyéb is jutott eszébe.

A gyilkosság előtt két nappal Emillel a szomszéd faluban jártak. Hintón ültek, a lovakat Vendel hajtotta. Utközben Emil e szavakkal fordult Endréhez:

— Pajtás, mégis csak szerencsés orrom van nekem; olyan nemes vadra akadtam megint, hogy nincs párja az egész vidéken. Igazi falusi nymphea!

— Már megint? Vigyázz, vigyázz Emil, még pórul jársz!

— Ejh, mit! hagyj békével a te örökös aggódással. Nem tudom megfogni, mióta lettél oly gyáva.

— Emil, te nem ismered ezeket a falusiakat.

— Sokkal jobban, mint te! Egyik gyávább, mint a másik. Ugy viseli itt a férj a szarvakat, mintha csak velük született volna, akár a szarvasbarom. Aztán meg, ha jól tudom, az én új galambomnak, hogy

is hijják csak . . . izé . . . no . . . Kenderesi Borcsának, nincs is . . .

E pillanatban nagyot zökkent a kocsi és kis hija volt, hogy az árokba nem fordult a kocsi. Vendel — Endre elbeszélése szerint — a legkitünőbb kocsis volt, kinél jobban a lovakkal senki sem tudott bánni. Felült tehát, hogy most oly vigyázatlan volt s majdnem felfordítá őket. Endre nem is állta meg szó nélkül:

— Hol a szemed, te? Csak nem akarsz az árokba fordítani?

A kocsis morgott valamit s végighuzott egyet a lovakon.

Emil aztán folytatá:

— Mint mondom, ennél a kis leánynál nincs mitől tartanom. Nincs se apja, se bátyja, talán még szeretője se. Csak attól tartok, hogy kissé bajos lesz vele boldogulni. Olyan félénk, mint egy mókus; fülig pirul, ha csak ránéz az ember. De oly tökéletes szépség nem igen terem minden bokorban.

Vendel e szavakra, szokása ellenére csapkodni kezdte a lovakat, s mikor ezért Endre kérdőre vonta, haragosan mondta vissza:

— Pákász macskának fazékhoz verik a száját!

Endre akkor azt hitte, hogy a lovakra czéloz, de a vizsgálaton már e szavakban Emil ellen tett fenyegetést vélt rejleni.

arisztokráciája, fekvése stb. erre mintegy praedestináltak volna. Hanem szimplán, mert N. Szeben ellenséges érülettel viselkedett a magyar nemzet, a magyar állam, tehát saját hazája ellen. Ez pedig a magyar közjog szerint — nota infidelitatis.

S hányszor elkövette ezt azóta a szépség!
Khám.

Belföld.

Származási bizonylatok romániai áruforgalomban.) A brassói kereskedelmi és iparkamarához a nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrtól a Romániávali áruforgalomban alkalmazandó származási bizonylatok tárgyában egy magas rendelet érkezett, melynek tartalma a következőkben az érdekeltek tudtára adatik:

A román kormány, tekintettel arra, hogy f. évi július hó 13-ától fogva Romániában azon államok irányában, melyek vele szerződéses viszonyban nem állanak az általános vámtarifa lépend életbe, elrendelte, hogy az említett határnaptól kezdve a szerződés államokból, tehát az osztrák-magyar monarchiából érkező áruk is, származási bizonylatokkal kell, hogy ellátva legyenek.

Ily származási bizonylatok vagy az indítás helyén illetve a felrakodási kikötőben székelő román konzulátus, vagy az indítás helyén levő politikai hatóság, vagy végül a kiviteli vámhivatal főnöke által állíthatók ki.

Egyidejűleg közzé tétetik, miszerint a kamara távirati tudakozás folytán a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszteriumtól értesített, hogy a vámhivatalok a pénzügyminiszterium által utasítottak származási bizonylatok kiállítására.

Az eltűnt okmányok ügye. Miskátovics horvát képviselő e hó 22-én válaszolt Tkalsics akadémiai könyvtáros azon kérdésére, hogy a Horvátország történetére vonatkozó mintegy tizenhatszáz darab okmány hová lett. Miskátovics kijelenti, hogy a kérdéses okmányok a bán utasítására az országos kormány elnökségének adattak át. Az ellenzék most valami nagy dologra szeretné fölfújni az ügyet és támadást akar a bán ellen intézni, egyúttal Miskátovicsot kötelességének megszegésével vádolja, még mielőtt tudná, hogy voltaképp mi történt ezekkel az okmányokkal, melyeket tudvalévőleg 1849-ben jogtalanul Zágrábba szállítottak és 1853 óta már több ízben követeltek vissza. Az ellenzék csakhamar meg fog győződni arról, hogy a bán ebben az ügyben egészen korrektül járt el és a levéltárnok is híven teljesítette kötelességét.

Külföld.

Az angol-orosz-afghán kérdés. A „Morning Post” értesülése szerint az utóbbi napokban szakadatlan eszmecsere folyt távirati uton Salisbury és Thornton, Staal és Giers közt. Az orosz kormány új javaslatokat terjesztett elé a vitás kérdést illetően.

A „Times” párisi levelezője tudni véli, hogy Oroszország az egyiptomi kérdés iránt nem igen érdeklődik s azért nehézségeket e téren nem is okoz a brit kabinetnek. A Zulfikar miatti differenciák pedig csak alárendelt jelentőségű s azért a megegyezés kétségtelen; Oroszország ma inkább mint valaha el van határozva a békét fentartani.

Szocialista zavargás. Frankfurtban július 22-én Hiller, szocial-demokrata temetésénél a temetőben zavargás volt. Minthogy a tömeg a fölszólítás daczára sem oszolt szét, a jelenlevő rendőrbiztos kiűrtette a temetőt, mely alkalommal több sebesülés és elfogatás történt.

Római lap szemle.

A mi jó barátunk már t. i. a „Gazeta” ugyan csak megvendégelte a budapesti országos kiállításra érkezett cseh vendégeket. Hogy mit irt a vendégekről a „Pesti Naplón” kívül az a sok magyar lap, ez nem tartozik a dologra. Elég tudnunk, hogy a „P. Napló” mindég hajlandó volt a csehekkel szövetségre, azon czélból, hogy aztán annál jobban megtánczoltathassák a németeket. Azonban a vendégfogadásnak a „Gaz.” szerint már realis bizonyítéka van. Ugyan mi lehet ez a bizonyíték? Ime: „Magyarország kormányzójának nem lévén többé ereje az ausztriai föderalizmust megsemmisíteni, kénytelenek az új tényezőkkel számot vetni. Egyik kéz a másikat mossza. A csehek időt akarnak nyerni, hogy új állomásukat biztosítsák és megerősítsék s ezért óvakodnak Ausztria (?) ügyeibe való avatkozásukra ürügyet szolgáltatni. Másfelől a magyarok időt akarnak nyerni, a magyarosítás munkájára s azért

a csehekkel kezet fognak a dualizmus határai között. Engedjük meg, hogy így fogják vinni még tíz évig. Mi lesz az eredmény?

A csehek erősebbek lesznek, szavazatuk még döntőbb lesz a mérlegben, a magyarok pedig még inkább erősítik az elégtelenséget az országban. Melyiknek lesz a kettő közül akkor gyakorlati előnye?

Eddig a „Gaz.” kocsija a csehek számára. Mi természetesen nem kívánjuk a „Gazeta” főzékét elrontani. Annyit látunk, hogy a csehek nagyon meg voltak mind a fogadtatással, mind a kiállítással elégedve s hogy Románia gazdasági egyletei is saját érdekükben okosan tennék, ha a budapesti kiállítást tömegesen meglátogatnák, s hogy a „Gaz.” okos dologt cselekednék, ha ezt megpenditené. Na, még csak ez kellene! A szabad, a független Románia gazdája a budapesti kiállításon! Ugyan kérem, hogyan mer ilyent ide írni. Bizony hogyan!

Jobb lesz ennél, ha ismerteti a „Gazetának” „celű mai ínteleptű al nățiunei”, azaz: a nemzet legokosabbja című két cikket, melyet a szerkesztő így vezet be: „Hadd beszéljen ma az alábbi cikk, melyet egy jó román küldött, hadd mondja el a népünk kebelében uralgó nézeteket azon eltévedt románokról, kik elfelejtik, hogy bocsorok iránt, melyeket H. itt Brassóban terra cottából készített volt, melyből származtak, sz. kötelességük van és szégyenpir nélkül nemzetünk elleneseinek eszközeivé szegődnek.”

Ugy-e érdekes bevezetés? Ki az a szégyenpir nélkül való eszköz? Moldován Gergely Aranyos-Tordamegye taulfelügyelője érdemelte ki a „Gazetá”-tól ezt a szép titulust. Miért? Mert azt merte a „Nemzetben” írni, hogy a „Tribuna” és a „Gazeta” nem járnak helyes uton, hogy a náció ne üzzön magas politikát, hanem tanuljon és gazdagodjék. Azt irta, hogy ne irigykedjenek a magyarokra, ne zárkozzanak el ezektől, mert ez nem vezet jóra a nációt. És mit felel ezekre a „Gazeta”? Mindenek előtt kijelenti, hogy nagy hírnevüket mind az idegenek (?) szerezték. Korion Joanu, Mathia, Corol Róbert, Kossuth, Petőfi, Deák, Trefort, Grünwald, Beksics, épen úgy lesznek mint a törököknél a renegatok. S nem a mint tett szt. Pál a zsidó az oláhokkal. Ezután neki megy Moldovának, elviszi a kolozsvári őrtanyára, személyeskedik vele az undorodásig. Az első cikk a személyeskedésen kívül nem tesz ki hat sort. Hát a magyarok, kérdezi, Schmerling alatt csak tanultak és gazdagodtak? Mi másféle románok tudunk egyet és ez az: Nép, melynek jogai nincsenek, sem nem tanulhat; sem nem gazdagodhatik s ezzel vége a fulminans cikkeknek. Hogy melyek azok a jogok, melyeknek birtoka tanultta és gazdaggá tenné az író népét, ezzel adós maradok.

A másik cikket azzal kezdi, hogy mondaná meg Moldován, hogy hány román tannymű állami iskolát állított, mióta tanfelügyelő. Mi nem tudjuk hányat állított, de annyit bizonyosan állított, a hányat Románia kultusz-minisztere állított a moldvai csángók számára magyarnyelven, magyar tanítókkal. De nem szándékozunk Moldován védelmére kelni, megfelel ő magáért. Egyet azonban még megkoczkáztatunk. A kultur-egylettől Moldován sokat vár, a „Gaz.” pedig azt várja, hogy a kultur-egylet ha fiaskót nem csinál, minttette a csángó-egylet, hát akkor összeforrasztja a 3 millió román. Ha azt a csudát megteszi a mi kultur-egyletünk: akkor nem hiában fáradtunk és áldoztunk. Ha ilyen nagy csudát vár a „Gazeta” a kultur-egylettől: akkor csak üsse, szidja, gunyolja azt továbbra is, mert valóban nagy lesz az ő érdeme az utókor előtt!

Fedeztünk mi fel ennél a „Gazetába” nagyobb csudát. Mi lehet az? Tudom, hogy vágyik tudni e sorok olvasója, tehát nem is várakoztatom. Elismérológ szól azon dévai magyar urakról, a kik ott a tagosítás végrehajtásában fáradoznak; igazságos, derék magyaroknak nevezi őket, kik az ottani románok iránt teljes igazsággal jártak el. Ez aztán valami! Igazán minune mare!

Czenkalji.

Trefort miniszter levele*)

Teutsch szász superintendeshez.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte Teutsch erdélyi ág. h. püspökhöz: — Főtisztelendő ur! Azon óhajok és aggodalmak, melyeket főtisztelendőség a magyar nyelvtanítás tárgyában hozott intézkedésekre vonatkozólag egy hozzám benyújtott memorandumban kifejtett, némely megjegyzésre készítenek engem, melyhez egy időszerű tanácsot szeretnék fűzni.

Nem szükséges ismételve kijelentenem, hogy a jelzett kérdésben az eddig követett iránytól nem térek el és semmiféle transactióba nem bocsátkozom.

Közoktatási politikám axiomáját képezi, hogy azon az uton, melyet a törvényhozás és a kormány kezdeményezett, következetesen tovább kell haladnunk s a törvény intenióinak mind jobban és jobban meg kell felelnünk. Szükségét érezzük a kétnyelvű képzettségnek. Ezt bizonyítja mindenekelőtt az, hogy középiskoláink köteles tantárgyai közé felvettük a német nyelvet. Jól tudjuk, hogy legalább egy idegen kultúrnyelv tudása mai napság inkább, mint valaha gyakorlati fontossága s egyszersmind föltétele a magasabb társadalmi és tudományos képzettségnek. Másrészt a dolog természetében rejlik, hogy úgy az állam, mint az egyes magános állampolgár érdeke, a törvényhozás és állami közigazgatás nyelvének a haza minden részében, a polyglott lakosság minden rétegében való elterjedését követeli. Tehát a magyar nyelv ismeretének és használatának általánosításáról van szó. Ez nem jelenti „megvetését” vagy „elnyomását”, a német nyelvnek, mely iskoláinkban tanítatik. Ezen bizonyos elégtelenség jelszavai mitsem változtathatnak.

Az erdélyi szászok ne engedjék magukat tévútra vezetni az agitátorok jelszavai által, hanem lépjenek a természet és a modern magyar állam érdeke által előszabott ösvényre. A magyar állameszme a boldogság minden kezeségét nyújtja nekik. Nem az elzárkózási rendszerhez való ragaszkodás, vagy talán káros konfliktusok földézése által fogják leghatásosabban előmozdítani a közös haza és a maguk érdekeit. Sajnos, ez irányban eddig édes-kevés történt az erdélyi szászok részéről. En ismerem ezen nem épen öröndetes állapot okait. Ha az ifjúságot otthon azon exclusiv szellemben neveltetik, mely nem tud hozzátörödni állami létünk természetszerű fejlődéséhez, akkor valami öröndetes fordulat nem fog egyhamar bekövetkezni. Azonban ezen nyomós akadály bensőleg összefügg egy másik körülménnyel, t. i. azon uralkodó szokással, hogy a tudományos pályára szánt ifjút humanistikai tanulmányainak befejeztével azonnal külföldre küldik, s akadémiai tanulmányait külföldi egyetemeken végeztetik el vele. Ez ifjak a legnagyobb fogékonyág korában nagyon is könnyen sajátíthatnak el oly nézeteket, melyek semmi fogékonyágot és semmi rokonszenvet sem áruznak el a magyar állam jelenlegi alkata iránt, s így a magyar hazától — ha a szülőföldtől nem is — teljesen elidegenednek. Így a theologusok és tanárjelöltek oly tendenciákkal és nézetekkel saturálva térnek vissza, melyek az állam érdekével a legmerekvebben ellenkeznek s ujabbnál-ujabb táplálékban részesítik azon ellen-szenvet, mely bizonyos körökben a modern magyar állam intézményei és fejlődése ellen nyilvánul. Ezen érülettel a törvényvel való konfliktusig, melynek megtorlása nem maradhat el, csak egy lépés az út. Nem csoda ha az ilyen szellemben nevelt férfiak sem nem hajlandók, sem nem alkalmasok jó példával előjárni az új nemzedék előtt, hanem a gondjaikra bizott ifjakat ugyanabban az exclusiv és ellenséges szellemben nevelik.

Nálam senki sem becsülheti nagyobbra a tudomány ama főiskoláin való tanulás mély benyomását, melyeken korunk leghíresebb, legjelentékenyebb tanárai működnek tudományozomjas tanítványok körében. Egy néhány év óta magasabb törekvésű tehetséges fiatal embereket magasabb szakszerű kiképzetésük végett külföldi egyetemre küldök. Ennek azonban nem a tanulmányok kezdetét, hanem befejezését keli képezni: a letehetségebb fiatal erőknél csak az alapvető szakismeretek megszerzése után kellene jeles külföldi egyetemeket látogatniok, hogy ott magasabb szakszerű kiképzetésüket nyerjék el. Egyrészt a képzettség, melyet magukkal hoznak s az érettebb kor bizonyos garantiát nyújtanak arra, hogy tanulmányaik értelmesek és gyümölcsözők lesznek, hogy a munkaidőt intensive fogják kiaknázni, másfelől pedig föltehető, hogy ezen körülmények egészben véve kedvező befolyást fognak gyakorolni az érületekre és meggyőződésekre s lényegesen csökkenteni fogják a bizonyos politikai velleitások iránt való fogékonyágot. Ezért minden tekintetben kívánatos, hogy az erdélyi szász ifjak, is, a kik tudományos képzettséget igénylő pályára szentelik magukat, szakképzettségük alapját tulnyomólag hazai földön szerezzék és csak az alapvető ismeretek után érettebb korban küldessenek külföldi főiskolákba magasabb szakképzés céljából. Erre vonatkozik az az időszerű tanács, melyet adni akarok azoknak, kik az erdélyi szász lakosság autonom egyházi és iskolai ügyeire befolyást gyakorolnak.

Állítsanak önök egy theologiai bölcsészeti akadémiát, a melyben theologusok és tanárjelöltek a szükséges tanfolyamokat végezhetnek és az alapvető ismereteket elsajátíthatnak. Ez intézetnek feladata lenne a rábizott ifjakat modern tudományos szellemben, az alkotmány szellemében, az állameszméhez hű hazafias szellemben kiképezni jövő hivatásuknak.

Az ily vállalatokhoz szükséges anyagi eszközök természetesen nem oly könnyen szerezhetők be. De önök az időszerűt a szász egyetem alapjaiból egy reáliskolát tartanak fenn — ez alapok felhasználhatók lennének egy konfessionális szempontból sokkal fontosabb intézet, a theologia-philosophia akadémia létesítésére. Ha ez alapok nem volnának elégségesek, azok kielégítése könnyen eszközölhető lenne. De ez intézet nem volna szükségképp maga után a reáliskola felállítását.

A mennyiben önök ez iskola fentartását, tekintettel a helyi viszonyokra, eddigi tevékenysége által indokoltan tartanák, hajlandó volnék e szükségleten az állam közbenjárásával, illetve egy állami reáliskola emelése által segíteni.

Ha főtitiztelendőség a maga hatáskörében az ily theologia-philosophiai tanintézet fölállítását kezdeményezné s az illető köröket esetleg az ajánlott módus procedendi-nek megnyerné, a magam részéről nem foglám elmulasztani a reáliskola érdekében a kellő lépéseket megtenni s önöket kívánságaik elérésében mindkét irányban támogatni.

Fogadja stb.

Trefort.

Küküllő megyék.

Segesvár, 1885. július 21.

— Püspöki látogatás Medgyesén és Segesvárt. —

Főtisztelendő Szász Domokos ur, az erdélyi reformátusok püspöke úgy teszen, mint az a jó anya, ki gyermekei közül a legkisebbet, a magán még legkevesebbé segíteni tudót részesíti a legmelegebb szeretetben, a leggondosabb ápolásban. Ő méltósága is püspökségének mindjárt kezdetén, a gondozására bízott legszegényebb, legkisebb, a léteükért nehéz harcot küzdő egyházközségeket látogatta meg s ezek során a folyó július hava 17-én Medgyesre érkezett, hol, az épen a napokban megalakult egyháztanácsal ülést tartva, az egyházközség ügyeit annyira rendezte, hogy ott, a papi állomás mi hamarabb betölthető lesz.

Innen másnap 18-án reggel, Segesvárra érkezett, a segesvári ref. egyháznak Medgyesre, a főtisztelendő püspök ur elébe ment képviselői: Horváth László gondnok és Szoboszlai Károly megyei alispán urak kíséretében. Az indóháznál kevés számú, de díszes közönség várta, kiknek élén, az ez időszerűt beszólgató lelkész, Balás Imre üdvözölte a főtisztelendő püspök urat. Ő méltósága szívélyes hangon megköszönvén a figyelmet, melyet iránta e kevés számból álló egyházközség tanusított: behajtatott a gondnok ur szállására, s itt mindjárt következett az egyház tanács tisztelgése Somogyi István megyei főjegyző és egyház tanácsos vezetése alatt. A főjegyző urnak igen szépen kigondolt s szónoki erővel előadott beszéde, a főtisztelendő püspök urra láthatóan jó benyomást tett s adott válaszában egyikét mondotta el azon gyönyörű rögtönzéseknél, melyekben mindig mesternek mutatta magát.

Ezután következtek a római kath.-ágostai evangelikusok és unitarius egyházak lelkészeinek tisztelgése, melyek között feltűnt, az unitáriusoké az által, hogy ezen, csak alig megalakult fiók egyházközség, egy igen népes küldöttség által képviseltette magát, bérsozlgáló lelkésze Raffay Domokos ur újszékelyi lelkész vezetése alatt.

Most következett a napnak legfényesebb eseménye, mely méltó arra, hogy a legszélesebb körben ismertté tétessék.

Délelőtt 11 órakor a főtisztelendő püspök ur kiváratára egyháztanács ülés tartatott a püspök ur elnöke alatt, egyházmegyei esperes Solymosi István ur és az összes egyháztanácsosok jelenlétében.

Itt, gondnok Horváth László, előadván az egyházközség terveit s lelkész Balás Imre az ezen tervek megvalósítása érdekében eddig történt műveleteket, a főtisztelendő püspök ur jóváhagyásával s nagy részben egyenes indítványára a következő, igen fontos, ezen egyházközség életében korszakot alkotó — határozatok hozattak. —

1.) Egyháztanácsunk világos tudatával bírván annak, hogy Segesváron egy református s a mi ezzel egy jelentőségű: egy magyar egyházközség nemcsak a vallás, de a nemzetiség ügyének is igen nagy szolgálatokat van hivatva tenni; de csak abban az esetben, ha itt egy anya egyház, helyben lakó lelkésszel szerveztetik: kimondja, hogy mihelyt, az ezen célra szükséges eszközök be lesznek szerezve, megszünteti az eddig Fehéregyházával fennálló viszonyt s önálló anya egyházzá alakul.

2.) Ezen cél megvalósítása tekintetéből szükséges intézkedéseknek, halogatást nem szenvedhető megtételével, a gondnok és lelkészt megbizta. És pedig: legelső sorban egy papi lakásnak való telek, esetleg egy kész épület — a mi a helyi viszonyokat

tekintve 3—3000 forinttal megvásárolható — lesz kinevezendő s az egyházkerület igazgató tanácsa véleményének kikérése mellett és engedélyének megadása után megszerzendő.

(Vége következik.)

Kulturegyelet.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület tagjai.

Alapító tagok névsora:

(Folytatás.)

Az Udvarhelymegyei ev. ref. egyházmegye, Udvarhelymegyei tak. pénzt. részv. tár., Ujvidéki polgári kaszinó, Váradi Gergely és neje Tóth Katalin fb. Váradi Károly építész Kolozsvár, Vácsi takarékpénztár, Veress Ferencz fényk. Kolozsvár, Vasady József kereskedő Brassó, Veszprémi tak. pénztár, Vécsei Sámuel, Velics Károly, Vigyázó Sándor, Vigyázó Sándorné br. Podmaniczki Zsuzsanna, gr. Wass Albert, gr. Wass Béla Kolozsvár, Weinberger Pál Kolozsvár, Weiss Mór szeszgyáros Kolozsvár 100—100 ft.

Gr. Wenkheim Rudolf Budapest 200 ft.

Br. Wesselényi Miklós Görcsönke 2000 ft.

Dr. Winkler Frigyes tisztb. m. főorvos Mócs, gr. Wodianer Albert Budapest, Zalattai kaszinó egyesület, id. Zeyk Dániel birt. Kolozsvár, if. Zeyk Dániel birt. Kolozsvár, Zeyk Gábor birt. Kolozsvár, Zeyk József Kolozsm. Zeyk Dánielné br. Bánffy Czeczil Kolozsm., Zeyk Miklós N.-Enyed, Zichy Antal orsz. képvis., gr. Zichy Béla, Zilah város, Zomor Antal Hunyadmegye, Zomor Antal Körösbánya 100—100 ft.

Gr. Zselinszky Róbert Budapest 500 ft.

A brassómegei főkegyelet tagjai közül tagsági díjaikat befizették:

(I-ső közlemény.)

Koós Ferencz alapítótag 20 ft.

Folyovics Miklós, Kürthy János, Szerényi Endre, Verzar Móricz 10—10 ft.

Ágoston Lajos, Aronsohn L., Adler L., Alstädter Antal, Borosnyai Dániel, Benedek Áron, Szentí Bálint, Bálint László, Gyertyánffy Emil, Josefi Imre, Harmath Lajos, Láncezy Gyula, Lázár Gerő, Verzar Lukács, Verzar István, László Dénes, Verzar Sándor, Mayer József, Malcher Móricz, dr. Roth József, Schmidt József, Szentiványi Soma, Simai Gerő, Szele István, Temesvári József, dr. Vajna Gábor, Zerif Antal, Vizy József, Kenyeres Adolf, Deézsi János, Horváth Antal. Nagy Miklos irnok, Duha Ferencz, Bartha Mihály, Csik Imre, Dubinievis Miklós, Deák Imre postztiszt, Dávid Benő, Józsa Ferencz, Mátyás Albert. Bartha István, Cserey Gábor, Nagy Ferencz, Temesvári István, Kovács János, Wolf Ferencz, Vagner János, Zimmermann Rudolf, Vizy Ferencz, Raiger János, Szöllösi Ferencz, Gábor Dénes, Gutt Janos, Kis András, Gencsy István, Czipu János 2—2 forint.

Gyertyánffy Ede, Izai Antal, Rugunesh György, Deák Imréné 1—1 ft.

Összesen 176 ft.

A közönség köréből. *)

Tekintetes szerkesztőség!

A »Kronstädter Zeitung« folyó hó 16-án kelt, 161-ik számában megjelent s a kereskedő ifjuság nyári mulatságára vonatkozó cikkére beküldött nyilatkozatunknak helyet nem adott, ebből kifolyólag van szerencsénk a tek. szerkesztőséget következő nyilatkozat közlésére felkérni:

Kijelentjük, hogy az induló hivatalos jellegű ügyben határozat nem hozatott s csodálnunk kell a fennérintett cikkírónak furesa gondolkodás-módját a hivatalos gyűlés elnöki felosztása után poharazás és élcezeések közben megpendített szóhalmazt határozottan keresztelik; továbbá nevetséges, hogy internációnális indulóról szólnak, holott ilyent még ez ideig nem sikerült egy zeneszerzőnek is szerezni.

E helyen visszautasítjuk illetlen sértegetéseiket, s azt mondjuk, az a »jellemtelen« („characterlos“) és »alattomos« („hinterlistig“) a ki ily czélzatos ferdtésekkel áll a nyilvánosság elé, s végre »jellemtelen« első sorban az, ki magyar honpolgár létére hazája legszebb indulójának megpendítésekor rendezői jelvényét letépte, megsemmisítette s magát a mulatságból kizárta.

Ezen ügyet mindenkorra befejezettnek tekintjük s minden további közlést figyelmen kívül hagyva, jelen állításaink mellett maradnak.

M.

A II. gyalogsorezred (I. Sándor ezár) tekintetes parancsnokságának szives figyelmébe.

Már több ízben fordultak hozzánk felek azon panaszszal, hogy a 4. század egyik őrmestere, névszerint Márton, a legénységet borzasztó embertelen módon ütlegeti s kinozza. Egyes legényeket a puska-

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

aggyal agyba-főbe, hátba-mellbe ver, leteper a földre s lábaival rugdos, sőt a gyakorlóterén is közmegebotránkoztató módon ütleget. Ugyanezen őrmester azzal vádoltatik, hogy egyes raportra jelentkezőket elő nem bocsát, ha az panaszt akar emelni, sőt ezen akaratáért bosszút tölt rajta ismét vad ütlegetekkel. Állítólag nemrég történt legyen egy kissé nehézkes közlegénnyel, a ki a tornászatot sehogy sem bírja megtanulni, hogy az őrmester a nyújtófordulás (Armvelle) gyakorlásánál a legényt néhány társával a nyújtóra emeltette, a kik azt megforgatván, forgatás közben szántsándékkal leejtették, hogy szegény agyrázkodást kapott. S mikor ezután betegségre jelentkezett, akkor durva bántalmazással ismét visszautasította.

Ezen s hasonló panaszok újból fölmerülvén, nem halaszthatjuk továbbra, hogy a tek. ezredparancsnokságot ezen a katonai törvénnyel s az emberi érzéssel merőben ellenkező körülményre ne figyelmeztessük, remélvén, hogy a tek. parancsnokság érdem szerint bánik el egy ily vad emberrel, a ki a legénység előtt puskaaggyal szokta tekintélyét fenntartani.

Az ily esetet példásan kellene büntetni. Hisz megtörtént legutóbb az is, hogy egy legény, a kivel ily borzasztón bánik, jelentkezett nála, hogy vezesse elő, mert más századhoz való áthelyezését akarja kérni. Az őrmester ur arcul ütötte a legényt, megdöngötte jól, sőt azon kitérésre fakadt: „Addig nem nyugszom, míg meg nem öllek.“

Ajánljuk e sorokat a tek. ezredparancsnokság szives figyelmébe.

Helyi és vidéki hírek.

A főreáliskola. A főreáliskola Brassóban immár elvitathatatlan tény. Szeptember eljesén megnyílik az I. s V. osztály s ezzel kapcsolatban megszűnik a fiupolgári iskola I. osztálya, míg az ötödik fel nem állítatik. E szerint a jövő tanévben a polgári iskolának csak II., III. s IV. osztályai fognak az eddigi igazgatóság vezetése alatt, míg a reáliskola külön vezetés alatt fog állani. Dr. Rombauer Emilt a miniszter h. igazgatói minőségben már ki is nevezte, a ki f. hó 28—30-án már városunkban is lesz, hogy az intézet számára külön lakást béreljen.

Roll Gyula, kir. tanácsos, megyénk köztisztletben álló alispánja f. hó 18-án hosszabb — körülbelül öt heti időre elutazott. Alispán ur az időnek nagy részét a budapesti országos kiállítás beható megtekintésére fordítja. Ez az első eset alispán-sága óta, hogy hivatalát hosszabb időre elhagyja, holott más megyék alispánjai évenként szoktak ennyi időt szabadságon tölteni. Kellemes időtöltést kívánunk ő nagyságának s óhajtuk, hogy teljes egészségben térjen ismét vissza közénk.

Temetés. Vasady Józsefné, szül. Meczey Mária temetése f. hó 24-én, d. u. 3 órakor ment végbe. Óriási számú közönség — nemzetiség tekintet nélkül jelent meg a gyászháznál, melyhez már négy órakor alig lehetett férni. Őt óra után megjelent fényes segédlettel Möller Ede apátplebános és miután elvégezte a gyászszertartást, a koszorúkkal megrakott koporsót a halottas kocsihoz tették, melylyel megindult a rendkívül hosszú menet a városi zenekar gyászdala mellett, hogy a drága halottat örök nyugalomra helyezze. Áldás és béke lengjen porai felett!

Polgár Károly igen jó hírben álló s kellően szervezett dráma-, vigjáték-, népszínmű- és operetteszintársulatával, jövő augusztus hó 8-ika körül fog városunkba jönni, s mint halljuk, ez idő szerint 12 egészen új, nálunk még nem látott előadásra bérletet szándékozik nyitni. Üdvözljük Polgár urat jeles társulatával együtt, s előre is örvendünk, hogy kitűnő előadásaiban nekünk is lesz részünk gyönyörködhetni. A társulat jelenleg Előpatakon időzik, hol a különféle ajku vendégek osztatlan tesztzését vívta ki magának. Nem csoda!

Kongresszus. Az orsz. régészeti és embertani társulat aug. 3—6-ik napjain a kiállítás hangverseny termében kongresszust tart. A kongresszus tárgyszorozatát most küldötte szét Pulszky Ferencz, Hampel József, dr. Czobor Béla, dr. Kammarer Ernő és dr. Réthy László.

Bukaresti magyarjaink. A bukaresti magyar önálló műkedvelő társulat f. hó 19-én a »Baneasa« kies erdejében egy nyári táncvigalmat rendezett, mely a szó szoros értelmében minden várakozást felül mult. Gyönyörű virágoskertek, jó italokat a társulat női kara árusított. A rendezőség Hrabý Rezső építész elnöke alatt mindent elkövetett a táncvigalom érdekében, s mi csak e szóban adhatunk örömmünknek és megelégedésünknek kifejezést, hogy igazán magyarosan mulattunk. A négyeseket mintegy 90 pár tánczolta. Jövedelem több mint 200 frank. Eljenek a derék műkedvelők, kik a magyar önművelődés zászlajával itt külföldön is ily nagy babérokat aratnak! — Bukarest, 1885. július 28. K. Gy.

Az apa boszuja. Bihar-Udvariban e hó 17-én leégett egy ház s vele egy ól. Mentésről szó sem lehetett, mert a férfiak a mezőn dolgoztak. A padlásról szénné égve hozták le a ház volt gazdáját, ki paraszt szokás szerint gyermekeinek adta házat azzal a kikötéssel, hogy holta napjáig tisztességesen eltartsák. De a gyermekek — ugyancsak paraszt szokás szerint — rosszul bántak az öreggel s ez már több ízben fenyegetődzött is azzal, hogy felgyújtja a házat. Most beváltotta a fenyegetését, még pedig úgy, hogy saját életének is véget vetett.

Atyagyilkos. Szörnyű eset. hírt hozza Prágából a táviró. Krounauban Szkutes mellett két mezei munkás apa és fiu összecivódtak. A 20 éves suhanc dühében megragadott egy kaszát s ezzel az öreg fejét levágta. A gyilkost elfogták.

Megszökött tigris. Bernben a mult szerdán este 11 óra felé a kirchenfeldi sétáról hazatérő nép egy tigrissel találkozott, a mely a Bach-féle állatseregletből szökött meg. Azon kocsiketrecz alatt, melyből kiszabadult, feküdt egy gyönyörű kutya, kölykeit szoptatva. Ezt meglátva a tigris, a kutya rárontott s pár pillanat alatt széttépte. A közönség rémülten szaladt szét, az állatsereglet személyzete pedig puskát és revolvert keresett. A Kirchenfelden levő villámfényt már kioltották s azért legelső teendő volt a szükséges fáklyákat beszerezni, hogy a tigrist elriaszassák, vagy legalább is visszatartóztassák a támadástól. Mintegy tizenkét ember fogta körül a kocsit égő fáklyákkal ellátva és nagysokára sikerült a vadállatot egy vaskalitikába csalni. Az állat 20 ezer frankot ér. Senki sem tudja megmondani, hogy ketrecéből mint szabadulhatott ki.

Öngyilkossági kísérlet Pozsonyban. Lugothelti Leó gróf, tisztthelyettes a Molinár-ezredben, egy pozsonyi kávéházban öngyilkossági kísérletet követett el. A gróf revolverrel lőtt önmagára s súlyosan megsebesült. Tettének oka állítólag az, hogy tovább maradt szabadságidőn, mint a mennyire engedélye volt.

A gyermekszobából. Egy gyermek már napok óta nem birt aludni s ilyenkor igen nyugtalan volt. Anyja azt tanácsolta neki, hogy valahányszor éjjel fölébred, imádkozzék öt miatyánkot. »Hogy imádkozhatnám öt miatyánkot? felelt a gyermek — mikor csak egyre tanítottál meg!«

A kolera. Julius 21-én Spanyolországban összesen 1831 ember betegedett meg és 719 halt el kolerában. Ebből Madridra 9, a valenciai kerületre 184, Saragossára 243, Murcia 65 és Castellonra 73 halálozás esik. Hirlapok számítása szerint a járvány kitörése óta mostanáig 22.000 embert ragadott el.

Apai gyöngédség. No hát nem kedves szép gyermek ez? Kérde a gyöngéd mama a papától, a kis fiu selyem haját simogatva. A papa boszus volt és így fakad ki: »Ejh minden kölyök egyforma! Olyanok mint a majmok.« Épen ekkor lép be a szomszéd, karjára veszi a kis fiut, czírogatja, dédelgeti és azt mondja: Istenem, egész apja ez a gyermek!

Ingatlanok birói elvezetése f. hó 31-éig.

Brassóban a kir. telekkönyvi hivatalban, f. hó 27-én d. e. 9 órakor Bobanka Nikolae és Helena brassói lakosoknak Bolgárszegben 920. ház szám alntt lévő ház és kertes telkük 455 frt kikiáltásiár mellett; birói kiküldött Nemes Péter kir. közjegyző.

Hosszúfaluban a községi irodában, f. hó 27-én d. e. 9 órakor a Login Muntean hagyatékához tartozó, s Hosszúfaluban levő ingatlanok 192 frt kikiáltási ár mellett; f. hó 31-én d. e. 9 órakor Ciuta J. Juonnak Hosszúfaluban levő ingatlanai 209 frt 50 kr kikiáltási ár mellett: ezen árveréseket a hosszúfalusi k. járásbiróság foganatósítja.

Zajzonban a községi irodában, f. hó 28-án d. e. 9 órakor, Jakab Mihály-nak Zajzonban levő 768/2 ház szám fekvősége 17 frt. kikiáltási ár mellett; az árverést a hosszúfalusi kir. járásbiróság kiküldötte foganatósítja.

Szerkesztő postája.

Fogaras. Az írást megismertük, különben a papíroskosár fenekére került volna. Elfejtette levelet aláírni.

Piaczi árak

Brassóban, 1883. július 24-én.

H e o t ö l i t e r . kilogr.	Buza	legszebb	6.—
		közepes	5.60
		vegyes	5.20
	Rozs	legszebb	3.50
		közepes	3.40
	Árpa	legszebb	3.—
		közepes	3.—
	Zab	legszebb	2.20
		közepes	2.—
	Törökbuza		3.60
H e o t ö l i t e r . kilogr.	Kása		3.80
	Borsó		6.20
	Lenese		6.40
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		10.—
	Burgonya		.90
	Marhaus		—44
H e o t ö l i t e r . kilogr.	Disznóhus		—48
	Juhhus		—32
	Faggyu (friss)		—32

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1883. hó július 23-én.

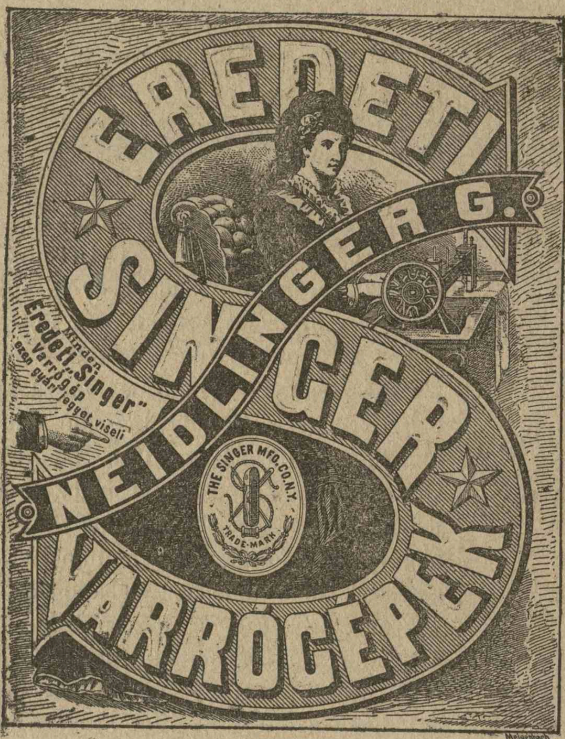
Róman papírpénz à 20 frankos	8.80 vétel 8.83 eladás.
ezüstpénz à 20	8.72 » 8.76
Napoleon'd'or (aranypénz)	9.86 » 9.88
Török lira	11.16 » 11.22
Orosz imperial	10.10 » 10.15
Arany	5.84 » 5.87
Orosz papírrubel	123.— » 124.—

Felelős szerkesztő: Sztérenyi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

H I R D E T M É N Y E K .

Neidlinger G. Brassó, nagy-utca 492.

Neidlinger G. Brassó, nagy-utca 492.

Valódi Singer-féle varrógépek csak
NEIDLINGER G.
nagy-utca 492. szám alatt kaphatók.
Eladás hetenként **1 forint** részlet mellett.
Alapos tanítás ingyen. Biztos jóátalás.
Minden szerkezetű használt varrógépek fizetés gyanánt fogadtatnak el.
Minden a helybeli piacon Singer név alatt kibocsátott varrógépek utánzottak.

(79d) 4-10

Sóos Karolina

ajánlja a mélyen tisztelt közönség
partfogásába

ezelőtt **SÓOS JÁNOS** néven volt üzletel.

Elvállal
minden az arany- és ezüstművészet
szakmájában vágó megrendeléseket,

javitásokat.

Ugy a nem valódi ékszereket
javítás vagy ezüstözés és aranyozás
végett elfogadja; nemkülönben

állandó aranyozásokat, vala
mint kisebb-nagyobb templomi
tárgyakat, u. m.:

toronygolyók, keresztetek, sugárzatók,
gyertyatartókat.

A legutányosabb ár mellett szol-
gálatára áll a t. közönségnek.

Kész tárgyakkal is szolgál, u. m.:

arany és ezüst fülfüggők,
broche-ok, keresztetek, keresztlánczok,

medallion, karékek,
óralánczok,

gyöngysorok, kláris és gránát-
gyöngyök, gyűrűk stb.

(172) 2. 5.

(156) 5 —

Egy szép nagy bolthelyiség

a főpiacon, Lensor 26. szám alatt, vala-
mint egy a a főtérré néző lakás a második
emeleten azonnal kiadó.

Bővebbet ugyanott az első emeleten.